

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV. {

Овај листъ излазя вторникомъ и петкомъ. Цена му е за три месеца 4 цванцѣка.

} № 40.

ЦИПЕЛЕ.

„Господине докторе, знате шта е ново? Хоћу да умремъ. Па брже тражите какавъ црнъ фракъ, ербо у томе беличастомъ капуту неподносите за пратню!“

Тако рече една лепа девојка а нешто се као узвери. Докторъ ѿ ѿ се насмее, па вели „То мора да вамъ е садъ опетъ болъ, кадъ вамъ е до шале.“

„Нема ту шале“ одговори девојка силомъ смешећи се. „Ако неверујете да има вештица и аветиња, а оно баръ веруйте да санъ погађа, па да човекъ доиста мора н. п. и умрети кадъ сни да га кои мртвацъ зове за собомъ у гробъ.“

Докторъ и опетъ прими то за шалу, па као и самъ радъ шалити се: „Та да, вели. Ако ишта, то зацело вада оно веровати што човекъ сни. Тако н. п. я ноћасъ снимъ као да се фрайлица В. домислила како ће самномъ збияти шалу. Па тако ето и бы.“

„Вы ѿшъ неверујете, а кадъ вамъ кажемъ шта е и како е, а вы ћете онда веровати“ рече девојка, па онда променивши у лицу све бое колико ѿ годъ само има на свету, уздане: „Ахъ, вели, мой господине! да знате шта самъ ноћасъ снила! Да вамъ приноведамъ. Прекюче, вели, умре една моя вршнякиња ту одмахъ до куће. Юче е саране. Мати нѣна као сирота замоли ме, те ѿ дамъ свое ципеле да ѿ покойници обуе. И я е испратимъ. Кадъ се вратимо съ гробля, а жене ми пусте у уши да могу скоро и я за нѣомъ, ербо, веле, ко годъ да што годъ са себе на мртваца, а онъ се после омили мртвацу, па га сваку ноћъ зове да умре и онъ, те да буду заедно. Па садъ можете мислити како ми е!“ На то докторъ као сваки докторъ погледа ѿ у жилу на руци, па вели: „Я дамъ главу ако васъ она одмаи! Други кои може быти, али ти ваши пуначки обрашчићи зацело нећена гробль. Спавайте вы само безъ бриге!“

Те речи, као лепе, прими она яко къ срцу. Докторъ отиде. Дође ѿ ѿ одъ некуда позивъ на балъ. Стане се облачити. У томе се и смркне. Одъ радости што ће на балъ, заборава на ципеле, што е покойной дала. Но башъ кадъ ће узети друге ципеле да обуе, а у еданпутъ дуне якъ ветаръ тако, да се чисто сва кућа стресе. Она се на то тргне као годъ да е когодъ за раме повуче, па падне у несвестъ.

Метну е одмахъ на креветъ. „Нећешъ не!“ стане она у буни говорити, бранећи се рукама одъ некога. Па онда опетъ „Та прођи ме се, вели. Кажемъ ти еданпутъ да нећу ѿшъ! То е ѿшъ рано за мое пуначке обрашчиће. Него ты дай овамо мое ципеле! Требаю ми, ербо ћу на балъ.“ — Поћути, па онда сва плане: „Ама нећу, па край! Та кажемъ ти како ми самъ докторъ кажеда мои пуначки обрашчићи ѿшъ нису за гробль! Начасъ ти најпосле и ципеле, само дай ми еданпутъ мира!“

Сване сутраданъ, а нѣой горе. Дође и вече, а нѣой све горе. Предъ поноћи буде већ близу и да умре. Башъ 12 сатѿ поћу, а она се стресе, па „Ето е, вели. Познаемъ е по ходу у моимъ ципелама! . . . Затворите брже врата одъ басамака! . . . Та недайте ѿ баръ на врата одъ куйне! . . . Ено ключа, па брже затворите баръ собу! . . . За Бога, та ето ме одвуче!! — “ Па издане.

превео Д.

ЗАШТО РАСКОЛНИЦИ МРЗЕ КО ПУШИ ДУВАНЪ И ШМРЧЕ БУРМУТЬ?

По самоме имену већ зна се шта су Расколници. У Русиѿ, гди ѿ има преко полакъ милиона, зову они едно друго Староверацъ. А „Староверацъ“ рећи ће толико, колико онаѿ, кои исповеда стару а праву веру. А Расколници су управо одпадници одъ праве вере.

Па ти Расколници никако нетрпе дуванъ и бурмутъ. Узрокъ е томе тай, што они исповедаю ово:

Кадъ праотацъ Ноѿ стане градити ковчегъ да изнесе живу душу изъ оногъ потопа, а ѿаво дође да га искуша зашто то ради. Но Ноѿ се сети божѿе заповести да никоме ништа неказуе зашто то ради, па нехтеде ништа казати ѿаволу. На то се ѿаво довиѿ лукавству, па однесе Ною на поклонъ дувана, па му каже како е дуванъ врло приятанъ и вкусанъ а и здраво е пушити га. Сироммахъ Ноѿ бѿяше истина побожанъ, али малко и лапшанъ, па се полакоми на ѿаволѿй поклонъ, те најпре само окуша дувана, а кадъ му се допадне а онъ онда стане пушити докле се годъ башъ и неопѿе. А како се онъ опѿе, а ѿаво га одмахъ стане коешта запыткивати и измамљивати му речъ по речъ, докле га најпосле и неискуша сасвимъ. А кадъ га искуша, а онъ онда за рећа сваку ноћъ квари све што годъ Ноѿ преко данъ

направи. Найпосле се самоему Господу већ досади ђаволя радня, па некако смете ђаволя, те тако Ное едва найпосле сврши свой ковчегъ. Збогъ тога после Бога прокуне дуванъ да е отрованъ.

Па зато Расколници мрзе ко пуши дуванъ и шмрче бурмутъ.

ПРЕСТОЛОНАСЛѢДНИКЪ.

(съ немачкогъ.)

На саксонскомъ увеселителномъ дворцу, Аугустус-бургу, живіо е негда окружнй начальникъ, по имену Гинтеръ, коме се редакъ и чуданъ случай, кой ћемо сада овде да проповедимо догодіо. Колико е удалъно одъ краљвскогъ двора живіо, толико су му сва, па и найнезнатнїя приключенїя престолногъ места, важна была. Онъ е тога ради известителя едногъ тамо о собственой плати своіой држао, кой е све могуће новости прикупляо, и такове му сваке седмице по еданпутъ уредно доставляо. Свакій путъ му е онай данъ, кадъ е писмо добыти имао, быо као некїй празникъ, кой е едва дочекати могао.

Тако едаредъ добые одъ известителя свога слѣдуюћїй дописъ:

Нашъ се престолонаслѣдникъ, као што ми е познато, налази на путу. Но я вамъ ово као найвећу тайну текъ вашегъ знаня ради саобштавамъ, еръ нѣгово высокочество жели да у тишини и тайности по свымъ предѣлима земль наше, свуда по народнои ношњи преоблачећи се, пропутуе, да себи о свему точно знаня прибави, па да се и натрагъ и безъ знаня самогъ нѣговогъ высокочества, отца свога, кући врати.

Извѣстїе ово падне началнику као чудновато у очи, и докъ е онъ іошъ о нѣму размышлявао, куцне неко на нѣговы врати. Младъ еданъ и лепушкастъ человекъ у црномъ оделу уђе унутра. Текъ што га онай спази, таки одъ изненадности и упрешащїеня одступи одъ овога неколико коракляи натрагъ. Онъ нађе у персони овога странца тако велико подобїе на престолонаслѣдника, кога е пре выше година еданпутъ видїо, да садъ самъ знао нїе, како нїзко да се предъ нїмъ поклонїи. Десетъ пута у едномъ дисаю молю е странца за милость да седне, и пытао е скоро промуклымъ гласомъ, чимъ може высококой заповести на услуги быти?

Странаць. Опростите, я немамъ шта да заповедамъ, я имамъ само да молимъ. Я самъ сирома еданъ, прогнаный учитель, кога съ мало ситна трошка врло обвезаннымъ учинити можете. Началникъ. (У себи) управо, управо! (ясно съ ласкателнымъ, подчинѣнымъ смеомъ.) Милостива, наймилостивїя шала! мени е мало познато учительско лице, и я знамъ исто одъ чертїй лица высокогъ порода врло добро разликовати.

Странаць (поруменивши.) Господине, мени се чини, да сте се вы у мене узнали, чинимисе. —

Началникъ. Молимъ, молимъ Милостивїйшїй Господару! я уважавамъ светїню тайне ваше, и нећу, ма колико да срдце мое на устне мое навалюе, съ изреченїемъ высокогъ имена вашегъ исту повредити.

Странаць. Вы ме доводите у крайню забуну, говорите, о чему я башъ ни речїице едне неразумею. Зашто сиротогъ едногъ бегунца изсмеявате? Вы сте ми могли ситвицу ону, за кою самъ васъ молю, управо съ простымъ речма одказати, па бы я одма исто тако добровольно одаде отишао, као што ћу и сада да одемъ. Съ Богомъ!

Началникъ (учтивѣйше препречи му путь.) Молимъ васъ, заклиньте васъ, да изъ куће мое неидете. Ако самъ я тако несрећанъ быо, да самъ вамъ се съ несмысленомъ коіомъ речїице замерїо, то свемилоствїйше изволите онога человека извинити, кой обычай и говоръ дворскїй довольно у прїтяжанїю своеме нема,

Странаць. Неразумителанъ человекъ! Вы не само да неперестаете одъ вашегъ изсмеятелногъ говора, него шта више и мене приморавате, да га слушаю. Я васъ іошъ еданпутъ уверавамъ, да я ништа друго нисамъ, него еданъ одвећ сиромашный учитель, кой будућїй напредакъ и срећу свою у свету тражи.

Началникъ. На то посве тако яко понизаванъ морамъ се, са свевысочайшимъ дозволенїемъ мало насмеятїи. Намера е путованя вашегъ благородна и величественна. Отечество ње мое негда найсїяніе плодове одъ тога пожнїти. Али ипакъ найпокорнїе примѣчавамъ, да и мало већа свѣтлость не бы ствари никакавъ вредъ нанела.

(край слѣдуе.)

ДОМАШНІЙ ТЕАТЕРЪ.

Колїїя. Срећно господине, срећно! Чуюмъ родила ти жена. — Ели мушко или женско?

Господинъ. И едно и друго.

Колїїя. Шта, да нїе двоє родила?

Господинъ. Да е родила двоє, было бы и Боже-помози, него четворо.

Колїїя. Та неможе быти! Четворо родила? Па ели остала жива?

Господинъ. Нѣойзи нїе ништа, него я тешко ћу остати живъ.

Колїїя. Я се немогу никакo начудити како четворо да роди!

Господинъ. Ето како — Родила ми сына, бабїцу, дойкїню, и іошъ едну девойку што люля дете. Заръ то нїе четворо?

М Р В И Ц Е

— Кажу да у сѣверной Америци има толико телеграфа, да су намештени найпосле и одъ кафане до кафане, те людїй изъ кафане еданъ другоме являю пошто е и какво е гди пиће.

— У земљи Дарфуру у Африци врло цене бивола што е великъ и якъ. Па кадъ хоће коме да ласкаю, а они га успореди са биволомъ. Еданпутъ иѣаше султанъ дар-

фурсній по народу. Еданъ дворянинъ иѣаше предъ нѣмъ, па изъ почести викаше народу: „Бежите, вели, съ пута! Это иде биво, великій биво и биво надъ свимъ биволима!“

— Некада е было обичай носити плиткеципеле а дубоке беле чарапе тако, како да се много виде чарапе. А было е еданъ удоваць великашъ, кои ние никадъ жалю потрошити на лене хальине, али га е за чудо мрзило ту вазданъ облачити се. Дакле онъ узме еданпутъ полакъ туцета лены белы а свилены чарапа, па онда се нешто закани, те ий све у еданпутъ едно на друго навуче. Па како му се коя чарапа запрля кодъ ципела, а онъ е подвѣе у ципеле. Те тако е единако чарапу по чарапу подвѣяо, докле се наипосле све незапрляю и неподеру.

— Было еданъ полъ, али сиромашъ ние знао ни читати ни писати, па наравно ние умео ни у календаръ читати, те видити надъ пада ускрсь. Те тако е у нѣговомъ се-лу падао ускрсь увекъ одъ прилике. Кадъ за то сазнао селяци, па стану викати, а онъ сиромашъ брже болъ у варошь, па разбере у кои данъ пада ускрсь. Па колико до ускрса дана, толико метне у цель зрна пасу-ля. Па како кои данъ проѣе, а онъ по едно зрно изъ це-па, рачунаюћи да ће онда бити ускрсь, кадъ нестане у цепену пасуля. Али попадѣя у зао часъ порани едно ютро пре попе, па као свака попадѣя претресе попи цепове да види да одкуда некрѣе одъ нѣ новце, кадъ се све тужи да нема. Па кадъ види пасуль, а она помисли: „Та мой попа валяда е изгубіо броянице, те сиромашъ брой госпо-ди-помилуй по пасулю!“ Па онда помисли да ће то бы-ти мало господи-помилуя и за попину душу а камо ли іошь и за нѣну душу, те натра попи пуне цепове па-суля. Кадъ попа отиде у цркву а селяци га пытаю; „Кадъ пада ускрсь попо?“ А попа се лине у свой кален-даръ, па онда: „Бога ми, вели, како пише — да Богъ да и до године да падне!“

МУДРЕ РЕЧИ.

Живи тако, како да ти смръть недоѣе изненада, него да те свагда затече готова и спремна.

Ко чини свою дужность, тай е свакій данъ спреманъ за смръть, па іой сме слободно у очи погледати.

Добаръ човекъ умире спокойно, ербо му е смръть као годъ оно вече одъ каквога лепогъ дана.

Войничъ несме отићи съ места, на кое га постави старіи, а да збогъ тога после небуде срамотанъ и каж-нѣнъ. Па тако и човекъ нека немисли да има право у-клонити се са овога света докле га годъ Богъ самъ не-позове.

Чиста е савестъ као оно меканъ ястукъ, на коме человекъ спокойно спава.

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

— Постављени су: Коста Ценић за начальника среза црногорскогъ окр. рудничкогъ съ производствомъ у чинъ штабс-капетана, Василіе Вуковић за члена управительства в. Београда, Илија Стойковић за секретара при истомъ упра-вительству, Матія Николић за секретара начальничества окр.

крагуевачкогъ, Крста Стойковић за старіегъ писара началь-ничества окр. ужичкогъ, Димитріе Пуић за писара среза гру-жанскогъ окр. крагуевачкогъ, и Милое Лешянинъ за канцели-сту при попеч. внутр. дѣла.

— Председатель суда окр. подринскогъ Стеванъ Јовановић преселио се у вечность.

— Членъ суда окр. њупрійскогъ П. Яношевић по своіой молби премештенъ е зачлена суда окр. смедеревскогъ, а на нѣгово место постављенъ е Милосавъ І. Лешянинъ протоко-листа попечит. финансиѣ.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

У предпоследнѣмъ брою овога листа веѣъ смо явили како Порта садъ заповеда да се у напредакъ и Християни у-зимаю у турску войску. Садъ смо у станю саобштити сву ту наредбу, колика е годъ. Она овако гласи:

„Безъ разлике сви поданици царски напредую и добро стоѣ, ербо ий закляня правда, кою е Н. В. чини зато, да іошь веѣма подупре државу свою и да утврди зграду правитель-ства и народа свога.

Садъ се по заповести царской дотеруе управа и законни-ма сигура народъ, како да іошь болъ стои. Чимъ се одобри то, што се садъ ради, а оно ће се одмахъ почети и извр-шивати.

Правило е наипре и наипре одредити шта е кон редъ поданика царски дужанъ чинити. Па зато ће се мало по мало издавати и извршивати о томе и уредбе.

Али одъ сви дужностей наипреча е войничка служба, па зато ће се наипре и наипре о нѣой положити темель, на ко-ме ће се после издавати далъ уредбе.

Наочигледъ е свакій безъ разлике обвезанъ чинити што е дужанъ као поданикъ.

Одъ свію терета понайтежій е служба войничка. Па ню су до сада свршивали само Турци, а валя сви да бране оте-чество, ербо е свачѣ. Збогъ тога ће е у напредакъ и оста-ле вере свршивати. Они, кои сами собомъ услуже, служиће теломъ; а они, кои неузраде то, плаћа ће онолико, колико вре-ди да су сами у войсци.

Они, кои у войничку службу неприлажу, плаћа ће, осимъ обштега данка, іошь и особитый порезъ, кои ће се звати н а к н а д а.

Правительство ће одредити колико ће се давати войника.

Узимаюћи у рачунъ колико има Турака и после обичай нѣиновъ служити се оружѣмъ, увекъ ће у войсци бити наиви-ше Турака а найманъ остале вере.

По ономѣ, што ће се о томе наредити, известанъ брой войника, кои ће давати друге вере спрамъ тога, колико уни-маю мушкараца, а после и спрамъ коликоѣе Турака войника, позваѣ се и стаѣ у войску, а остали ће плаћати осимъ об-штега данка іошь и войничкій порезъ.

Тай порезъ купиће се по овомѣ правилу: Колико ће у напредакъ друге вере давати войника, одредиће се по гор-нѣмъ размеру. Део войничкога пореза, кои долази на оне, кои су у служби, одбиће се одъ збира тога пореза, а остало ће

се разрезати на мушкарце ти други вера, кое ће давати войника, а купиће се заедно са обштинь данкомъ.

Особитимъ наредбама одредиће се колико ће право бити давати тога пореза и како ће се разрезивати а како купити.

Колико ће се служити у войсци и после коимъ ће се редомъ пописивати войници, особито ће се уредити. Уједно ће се казати и каква ће права имати они, кои заслуже чинъ офицерскій што су способни или што имаю знаня, кое су добили по царскимъ школама.

Те се уредбе већ претресаю а скоро ће се и објавити и извршити.

Высока Порта заключила е међутимъ, докле се горић уредбе невзаду, дићи у Анадоу и Румелии нешто войске.

Истина то е изванредна наредба, али ће зато опетъ они кои садъ дођу у войску, уживати сва добра, коя ће чинити войницима закони, што ће се доцније издати.

Ако се кои одъ войника, кои се овако изванредно ужимаю, и буде за офицера, а онъ ће и то бити спрамъ година колико служи и спрамъ заслуге.

Ово наређуююћи, висока Порта иде на то, да тереть войничке службе, кои едо сада падао само на Турке, олакша па и на остале вере распростре честь и славу служити држави и отачбини својој.

То е новъ знакъ великодушности и брижљивогъ стараня, кое Н. В. изьявлюе спрамъ свои поданика.

Одређено е већ и неколико виши чиновника, кои ће њи у Румелию и Анадоу да то изврше.

— Князь Горчаковъ явля да су саюзници и Русии кодъ Севастополя одъ 29. па до 30. Апр. еднако едно на друго пуцали, но само умерено. И мы, вели, и саюзници направили смо обое јошъ по едну батерию. Ноћу између 29. и 30. Априла искочили су наши своевольци изъ 3. батерије противъ батерије енглески, па су њимъ зачепили више топова. А 30. Апр. подпалили су саюзници едну своју цећ са барутомъ, да развале свой лагумъ, спрамъ наше 4. батерије, те да науде той нашој батерији. Но нису јој ништа могли наудити.

Противъ Омеръ-паше у Евпаторији стои 8000 руски коняника, кои Омеръ-паша никако не даду оперирати. На суву е сасвимъ пресечена свеза између Евпаторије и саюзника. Главна руска войска одъ 150.000 мом. стои кодъ Симферополя, а еднако е у свези са Севастопольомъ.

У Балаклаву е 2. Мая дошло 6000 момака сардинске войске.

На 100 лађа и 123 пароброда овај часъ шилъ Енглеска на Кривъ јошъ войске ране и цебане.

У Бургазу Варни и Балчику спремаю се за дочекъ великогъ едногъ оделѣня убойны лађа саюзнички, кое ће оперирати противъ когъ рускогъ места на црномъ мору. Съ њимъ ће заедно оперирати и турска войска подъ Омеръ-пашомъ. А оперираће, кажу, или противъ Акѣрмана или противъ Одесе.

За войску, коју Енглеска саставля одъ самы странаца, већ е скупљено 4000 мом., а 3000 момака доћи ће изъ Швайцеске.

Енглезии у Швайцеской исподъ руке наймаю войника То исто чине и Французи. Али Енглезима иде то болъ за рукоу, ербо више плаћаю.

Заробљени Русии и неколико њии изселѣни Поляка скоро су стали у турску войску.

Ударила е колера у Цариградъ и у станъ кодъ Мазлака.

Капроберъ явля да су Русии ноћу између 1. и 2. Мая двапутъ излетили были изъ града противъ Француза, али су, вели, опетъ узбѣени.

— У Сардинији грађански закони више не сматраю за морална лица оне земальске монастыре, кои су кога црквеногъ реда а нити штогодъ проповедаю народу нити штогодъ уче младежъ нити лече болестнике.

За планъ, по коме познатый Дундоналдъ предлага освоити Севастополь и Кронштатъ за 10 дана, каже лордъ Палмерстонъ да е точно испытаиъ, али као да га ние могуће извршити.

Што су саюзници доиста оправили Шведской съ Норвегиомъ и Данской ултиматъ, коимъ одъ њии енергично захтеваю да више не буду неутралне, то е зато, што те државе скланяю сваку руску лађу, коју саюзници на источномъ мору потераю да ухвате.

Аустрија и опетъ предлага на кои начинъ мисли да се јошъ могу помирити саюзници и Русии. Тай свой предлогъ оправила е она башъ овы дана найпре у Паризъ и у Лондонъ, а после ће га оправити и у Петербургъ. То е едно, а друго и лордъ Палмерстонъ башъ овы дана рече у парламенту да ће се опетъ наставити преговори у Бечу. Па ако се та речъ Палмерстонова односи на тай истый новый аустријскій предлогъ, онда е надати се да се у томе предлогу такво штогодъ предлага, о чему пристаю и саюзници и Русии водити даљ преговоре зато, што и едни и други налазе у томе прилика, по коима могу јошъ и налепо а користно поравнати се.

Течай новаца: сребро 128½; дукати по 5 фор. 54 кр ср. за банке.

ОГЛАСЪ.

Добро ограђена ливада, крозъ коју вода тече и гди има една кућа, заедно са пространомъ шумомъ у истой огради, што се зове Киево и кое у Кнежевцу лежи, дае се за нашу марве подъ аренду. Ко бы желіо исто подъ аренду узети, може се за последню цену у Учредничеству Шумадинке у свако доба известити.

— Сбогъ неке промене у експедицији Шумадинке, одоцнио се овај брой одъ данашњ поште. Ако се у будуће такво што догоди, то ће само онда бити, кадъ се праздници стреше, и кадъ типографія неради.